

Przywiązanie jest pojęciem psychologicznym, które odnosi się do związku społeczno-emocjonalnego z głównym osobą bliską. Twórcą teorii przywiązania był brytyjski psychoanalityk i psychiatra John Bowlby, który zakładał, że ludzie na bazie wczesnych doświadczeń w relacji z opiekunem tworzą wyobrażenia na temat własnej osoby oraz kształtowany jest ogólny obraz relacji interpersonalnych. Wczesne interakcje dziecka z opiekunem przekształcają się w ogólne wzorce przywiązania aż do okresu późnej adolescencji i są wyznacznikiem jakości funkcjonowania psychospołecznego człowieka. Przywiązanie dzieli się na dwa bieguny: bezpieczne i pozabezpieczne, na który składają się lęk i unikanie.

Celem projektu jest zbadanie związku przywiązania z zaburzeniami internalizacyjnymi i eksternalizacyjnymi w okresie adolescencji. Model teoretyczny zakłada, że przywiązanie lękowe wiąże się z wyższą dysregulacją emocji, z kolei przywiązanie unikowe z wyższą supresją emocji. Z kolei im wyższa dysregulacja emocji, tym wyższe prawdopodobieństwo występowania zaburzeń eksternalizacyjnych, natomiast im wyższa supresja emocji, tym wyższe prawdopodobieństwo występowania zaburzeń internalizacyjnych.

Osobami badanymi będą adolescenty-uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w wieku od 13 do 18 lat. Po uzyskaniu pozytywnej opinii komisję bioetycznej, do szkół zostaną wysłane zaproszenia do udziału w projekcie. Badanie zostanie przeprowadzone anonimowo, podczas regularnych zajęć informatycznych, metodą online. Przywiązanie zostanie zmierzone za pomocą Skali Doświadczeń w Bliskich Związkach autorstwa Brenning, Brenning, Soenens, Braet, Bosmans (2011), strategii regulacji emocji za pomocą Inwentarza Regulacji Emocji autorstwa Roth, Assor, Niemiec, Ryan, Deci (2009), a zaburzenia internalizacyjne i eksternalizacyjne za pomocą Kwestionariusza *Youth Self-Report* (YSR) autorstwa Achenbacha, Rescorla (2001) oraz Inwentarza Osobowości dla DSM-5 autorstwa Krueger, Derringer, Markon, Watson, Skodol (2012).

Dotychczasowe badania nad rolą przywiązania w funkcjonowaniu psychospołecznym w dużej mierze skupione były na osobach dorosłych i polegały na retrospekcji do okresu dzieciństwa, która niejednokrotnie stanowi problem dla respondenta, dlatego coraz częściej podkreśla się istotę badania tych obszarów wśród dzieci i adolescentów za pomocą samoopisu co wciąż pozostaje rzadkością (Zimmer-Gembeck i in., 2015). Dodatkowym atutem badań będzie dobór grupy badanej z dwóch etapów adolescencji: wczesnej i późnej. Starsi adolescenty oprócz przywiązania do rodziców będą mogli oceniać przywiązanie do dowolnie wybranych osób bliskich (rodzic, przyjaciel, partner itd.).